

Про визнання неконституційними положення частини третьої статті 307 Кримінального процесуального кодексу України

За повідомленням відділу комунікацій Конституційного Суду України та правового моніторингу Другий сенат Конституційного Суду України 17 червня 2020 року ухвалив Рішення у справі за конституційною скаргою Плєскача В'ячеслава Юрійовича, яким визнав неконституційними положення частини третьої статті 307 Кримінального процесуального кодексу України.

Автор клопотання стверджував, що передбачена окремими положеннями частини третьої статті 307 Кодексу заборона оскарження ухвали слідчого судді за результатами розгляду скарги на рішення, дію чи бездіяльність слідчого чи прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, порушує його конституційне право щодо оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, яке закріплене положеннями частини другої статті 55 Основного Закону України.

Конституційний Суд, ухвалюючи рішення, вказував на закріплені в Основному Законі України принципи верховенства права та захисту прав людини. До того ж, у нормах Конституції України визначено право особи на судовий захист, який передбачає не тільки можливість звернення особи до суду, а й, зокрема, право на обґрунтоване судове рішення, у тому числі можливість виправлення судової помилки судом другої інстанції. Апеляційний перегляд рішення, ухваленого судом першої інстанції, є важливим для утвердження та забезпечення прав і свобод людини, що, відповідно до частини першої статті 3 Конституції України, є головним обов'язком держави.

Конституційний Суд України дійшов висновку, що реалізація конституційного права на судовий захист передбачає можливе оскарження в суді рішень і дій (бездіяльності) державних органів. Тому законодавець при встановленні системи судоустрою, процедури оскарження, підстав для скасування або зміни судових рішень судами вищих інстанцій має виходити з конституційних принципів і цінностей та відповідних міжнародних зобов'язань України, зокрема щодо ефективного судового захисту прав і свобод людини і громадянина.

На переконання Конституційного Суду, право на судовий захист як гарантія захисту та поновлення системи прав і свобод знаходить вияв, коли через бездіяльність державних органів особа позбавлена доступу до суду. Звертаючись до уповноважених державних органів із заявою, повідомленням про вчинення кримінального правопорушення, особа очікує на захист своїх охоронюваних прав, свобод та законних інтересів. Відтак, брак судових гарантій у питанні початку кримінального провадження перешкоджає захисту її порушених прав, що закріплені у статті 55 Конституції України.

Отже, це означає, що встановлений законодавцем обсяг судового захисту стосовно оцінки бездіяльності уповноважених державних органів має

забезпечити ефективність судового контролю під час розгляду відповідних питань хоча б у двох судових інстанціях. Крім того, обсяг судового контролю за бездіяльністю слідчого чи прокурора у зв'язку з невнесенням відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання відповідної заяви має забезпечити особі можливість ініціювати початок кримінального провадження, а отже, надати їй реальний доступ до судового захисту.

З огляду на викладене, Конституційний Суд України постановив, що положення частини третьої статті 307 Кримінального процесуального кодексу України є обмеженням конституційного права на судовий захист стосовно гарантій на апеляційний перегляд справи, а отже, суперечать положенням частин першої, другої статті 3, частини першої статті 8, частин першої, другої статті 55, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України.

Визнані неконституційними положення втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

Плескач В.Ю. у своїй конституційній скарзі також порушував питання щодо конституційності положень частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України. Однак, у цій частині Конституційний Суд заклав провадження на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Повний текст Рішення доступний за посиланням.

<http://www.ccu.gov.ua/docs/3131>